

„Dupla érdekképviselet”

Szakszervezet a téeszben

Bevallom őszintén, sokáig nem tudtam, hogy létezik szakszervezet a mezőgazdasági termelőszövetkezetekben. Azt hittem, értem a képletet, a szövetkezetekben a tagok a tulajdonosok, hát önmagukkal szemben dolgozó mivoltukban képviselők magukat? Csakhogy egyvalamit kihagytam a számításból. A téesz ma már nemcsak a gazdálkodó parasztemberek szövete, az iparszerű, nagyszemű mezőgazdaságban alkalmazottak, melléküzemági dolgozók is tevékenykednek. Az ő kapcsolatuk a földtulajdonnal csak közvetett, így érdekképviseletük létrehozása is indokolt.

A Medosz Csongrád Megyei Bizottságának politikai munkatársa, Kun Imre elmondta, hogy 1976 óta lehet a téeszben szakszervezet alakítani. A mostani választások után a tisztségviselők a harmadik ötéves ciklusnak vágnak neki. Megyénkben tíz termelőszövetkezet él a „dupla érdekképviselet” törvényadta lehetőségével. Az egyik a 690 fős

létszámú Szegedi Új Élet Tsz, ahol százötvenhárman ragasztják havonta kis könyvecskéjükbe a szakszervezeti bélyeget. A napokban az iroda tanástermében gyülekeztek azok, akik arra az időre abba tudták hagyni a paprikaszedést, illetve a baromfi-feldolgozó üzemből szüntelen működő futószalag mellől eljöhettek. Természetesen a többi ágazat dolgozói és az irodai alkalmazottak is jelen voltak. Szeptemberben a hat bizalmira, most pedig az öttagú szakszervezeti bizottságra, annak titkárára adták le voksukat.

A kis tanácskozóterem zsúfolásig megtelt, többen az elnöki irodába szorultak, de a nyitott ajtón keresztül hallhatták Halász Ferenc lakatos-üzemvezető, szb-titkár beszámolóját. Mivel bevállaltan bőbeszédű ember, inkább jegyzetből olvasta fel az elmúlt öt év krónikáját. Így nyolcvan perc helyett csak nyolcat vett igénybe. Örömmel mondhatta el, hogy a sok megpróbáltatást átélte közösség

végre stabil gazdálkodási körülmények között élhet, s a gazdasági vezetők legfőbb gondja ma már a nyereség termelése. Az időszak elején kivitelezhetetlennek tűnő feladatok sorra megoldódtak. Az 1980-as veszteséges év utáni új vezetés erőfeszítései után 1982-ben már huszonnégy millió nyereséget könyvelhettek el. Az aszályos évek sem tudták megrendíteni az alapjaiban megváltozott gazdálkodást. A szakszervezet munkáját sem szabad kihagyni a folyamatból. Víták helyett igyekeztek a vitás kérdéseket megoldani. Sikertől a munkatársak és a szövetkezet érdekegyezőségét tudatosítani. Természetesen maradtak még kritikus pontok. A baromfi-feldolgozó üzem munkakörülményeiben még csak ezután várható érezhető javulás a fürdő, WC elkészültével, és egyéb, a körülményeket javító átalakításokkal. A munkavédelemben is akad még tennivaló. Nem sikerült csökkenteni a munkából kieső napok számát, a védőfelszerelések használatát talán az eddigieknél is erősebben kell megkövetelni.

Az élet itt sem kizárólag munkából állt. Kirándulások, üdülések színesítették az itteniek életét. Harkányban évente kilencvenen pihenhetnek a szövetkezet saját üdülőjében. Öt év alatt nyolcvannégyen kaptak SZOT-beutalót. A segélyezés is rendszeres. A 48 születési segély mellett közel ugyanennyien szociális segélyben részesültek. Az idén a szeptemberi iskolakezdés terheinek mérséklésére gyermekenként hatszáz forintot fizettek ki.

S hogy a szakszervezet munkáját nemcsak a titkár látta eredményesnek, a titkos szavazás végeredménye igazolta. A jelölőbizottság listáját mindenki elfogadta. Ismét Halász Ferenc lett a titkár. Dula Sándorné az szb elnökeként fog tevékenykedni, a bizottsági tagok Tanács István és Nagy Ferenc, és egy új név a testületben, Makra Géza. A Medosz megyei küldöttje Nagy Ferenc lesz az elkövetkezendő öt évben.

T. SZ. I.

Automatizálás

Gyártásautomatizálási szeminárium kezdődött csütörtökön Kecskeméten a Gépipari Tudományos Egyesület, a Magyar Elektrotechnikai Egyesület, valamint a kecskeméti Gépipari és Automatizálási Főiskola rendezésében. A kétnapos tanácskozáson csaknem kétszáz elméleti és gyakorlati szakember vesz részt. A szeminárium témája a számítógépekkel vezérelt, keves emberrel felügyelettel igénylő, rugalmas gyártás, amely a gépípar fejlődésének az egyik fő iránya.

„Hétköznapi” történet

Amikor e sorok megjelennének, már elkezdődött a műtét, s bizonnyal tart majd hosszú órákon át, hiszen az emberi szervezet motorja oly érzékeny és bonyolult szerkezet.

Hetekkel ezelőtt terjedt el a hír: Feri beteg, baj van a szívével. Operálni kellene, meghozza mihamarabb, mert a napok számára életet jelentenek. Nemsokára újabb hírek jöttek: a műtét egyre sürgetőbb, várni tragédiát jelenthet. De nincs elég életadó vér.

Októberben, Berhidán

Berhidaj utcakép

A bakonyi 574 méter magas „Öreg Futóné” lábánál, a síkságon augusztus derekán dühödten morgott, remegett a föld, Berhidától a Balaton partjáiig nyolc településen át tombolt pusztított.

Most is félnek, remegnek az emberek, nem mernek visszamenni a házakba. Ha felettük száll el egy repülőgép, azt hiszik, megint jön a földrengés — mondja Stróbl Tiborné csöppnyi udvarukban, ahová találmra nyitottunk be, hogy közeli képet kapjunk a történekről, és megtudjuk, miként halad a helyreállítás, van-e segítségük?

Stróblék háza áll, a megrongyalt keményen önkéntes segítők dolgoznak. Körmöczy Zoltán, a paksiai művezetője azért jött, hogy megnézzék: van-e elegendő anyag az építőknek.

Most negyvenegy tagú a brigád — mondja — négy komplex csapatot vállalt az Atomerőmű. Voltak itt Zalaegerszegről munkások, szerszámok, gépek nélkül. A mi erőnk abban rejlik, hogy hárman előre jöttünk, megnéztük: konkrétan mit kell csinálni. Amikor a többiek megérkeztek, már tudták, ki melyik házon fog dolgozni. Az anyagokat, a gépeket, állványokat, a kéziszerszámokat egy központi helyen tároljuk a faluban, kizárólag az építőanyagot kapjuk a tanácstól.

Felkerestük a Bezerédy utcát, ahol a többi paksi dolgozik. Az egyik épület tőzfalát már kibontották, mielőtt hozzálátnának az új-jáépítéshez, alapot készítenek, anélkül húzták fel a házat hajdanában. Átellennek megrongyalt vályogházat igyekeznek lakhatóvá tenni a paksiai.

Bármelyik utcában járunk, egymást követik a megtámasztott falú házak. — Amikor meglátták ácsaink ezeket a gyönyörű fenyőgerendákat, fájt a szívük, vétek ilyet dúcolásra használni — mondja Körmöczy Zoltán. — A tanács a helyreállítás, az anyagok költségeit leszámolva, a tulajdonosoknak kell kifizet-

ni. Nézzé ezt a házat, nem érdemes helyreállítani, idővel majd összedől. Sok van ilyen, ezekre nem szabad költeni.

A lehetőségekhez képest nagyon elégedett vagyok a helyzettel, a szükségességhez viszonyítva már nem — mondja Gyuricza László, az MSZMP Veszprém Megyei Bizottságának első titkára. Munkahelyén, Veszprémben kerestük fel, hogy rövid interjút készítsünk vele. — Az intézmények helyreállításánál nincs gond, lengyel munkások is jönnek, csak a magántulajdonban levő házak javításánál van feszültség. Én nem látok lehetőséget arra, hogy a tél beállta előtt valamennyi magánház elkészüljön. A faluközösségekben nem nyilvánult meg a készség, hogy kalákában kijavítsák a megrongyolódott épületeket, holott általában kalákában épültek a házak. — A földrengés után az emberek kiültek a ház elé és vártak.

Falukat járva, magunk is meggyőződhetünk róla, de a munkások is elmondták, némi pazarlással folyik a helyreállítás. Mi erről a véleménye? — Ez biztos. Ilyen esetekben a pazarlás majdnem törvényszerű. A dúcoláshoz használt faanyag egy-másfél millió forintba kerül. Bányavidéken vagyunk, a föld alatt alkalmazott anyagokat használták fel a bányászok. Biztos, ami biztos, a dúcolásnak lélektani szerepe is van. Késéggkívül van pazarlás.

Veszprémben járva, volt alkalmunk találkozni a megyei tanács elnökével, István Jánossal. — Lassúnak tűnik a helyreállítás. Télre visszaköltöz-

hatnek saját házukba a károsultak?

— A teljes helyreállítás befejezését a jövő év közepére tesszük. A hidegebb idő beálltával nehezültek a körülmények, itt-ott elégedetlenség tapasztalható. A földrengés és az utórezgések száz négyzetkilométeres területen nyolc települést érintettek, csaknem 31 ezer embert. Egy hónapig statikusok dolgoztak a településeken, és ezt nehezen értették meg az emberek, azt hitték, két hét alatt végeznek. Elsődleges dolgunk a kitelepítés volt, Veszprémben 210 OTP-lakást lefoglaltunk, Várpalotán nyolcven családot helyeztünk el. A háztáji, az állatok miatt sokan nem akarták elhagyni Berhidát, nekik sátrakat állítottunk fel. Ha szükséges, bárkit két nap alatt át tudunk telepíteni Veszprémbé.

— Úgy tudom, a költségeket átterhelik a háztulajdonosokra. De mit tehet az, akinek nincs tartaléka, vagy elegendő jövedelme?

— Az Állami Biztosító kártérítése mellett az OTP kedvezményes kamatú hitelt biztosít, és maximálisan 100 ezer forintig vissza nem térítendő hitelt kaphatnak azok, akik erre valóban rászorulnak. Azt senki sem vállalta és vállalja, hogy az állam fedezze teljes egészében a kiadásokat. Jelentős a társadalmi segítség, szinte óráról órára növekszik az egyezámlára befolyt összeg.

Októberben Berhidán és Peremarton-gyártelepen még nem csitultak el a földrengés utórezgéseit. Még két-három évbe is beletelik, amíg az utolsó hullámok is elülnek, s teljes egészében helyreáll a rend, megnyugodnak a kedélyek.

H. T.

Szájsebészeti kongresszus

Csütörtökön, tegnap megkezdődött a magyar és az osztrák szájsebészeti társaság első közös kongresszusa Hévízen, a SZOT Helikon gyógyüdülőjében. A szombati tartó tudományos találkozó mintegy 200 szakember vesz részt: magyar és osztrák orvosok mellett csehslavok, NDK-, valamint NSZK-beli vendégek is. Összesen 40 előadás hangzik el. A nyitónapon a vezető téma az állkapocstöréseknél alkalmazott fémlemezcsontörzítés legújabb formája volt.

Pénteken a szájbán kezelt daganatok sebészete, illetve gyógyszeres gyógyításuk lesz a tanácskozás tárgya. Többen is szólnak az úgynevezett intraarteriális kemoterápiáról. Ennek lényege, hogy a nyaki ütőérbe juttatják a gyógyszert, amely így — nem terjedve szét az egész testben — hatékonyabban fejtheti ki

hatását. A zárónapon konferenciát tartanak a fogbeültetés aktuális kérdéseiről. Ennek keretében bemutatják a magyar gyártmányú, hazai alapanyagból készült, hamarosan az orvosműszerkereskedelembé kerülő alumíniumoxid-kerámia műfoggyökereket, s beszámolnak a kísérleti stádiumon már túljutott, sikeres hazai alkalmazásáról is.

Ereklyék

Az első nemzeti dinasztia, az Árpád-ház királyainak jelvényeit és ereklyéit bemutató kiállítás nyílt október közepén a magyar Nemzeti Múzeumban. Az emlékműanyag mellett helyet kaptak az egyházi gyűjteményekben őrzött felbecsülhetetlen értékű műtárgyak és ereklyék is.

Philippe Roman estje az egyetemen

„Mennyi ideje vette fel ezt az allúrt?” — kérdezte tőle egy kissé régimódi hölgy. „En, asszonyom? — felelte — Százötven éve.” Ez a válasz több, mint szellemes mondás: felyilllantja e színészek mélyseges igazságát.

Kerülve mindenfajta skatulyázó, regresszív és ostoba kategorizálást, Philippe Roman azok közé a művészek közé sorolhatjuk, akik szemében a színház az élet színháza, az intenzív és jótékony kommunikáció, a földön járó színház — a „glébe” szó ugyanis földet is jelent — a maga örömeivel, fájdalommal, lelki bánataival és a mélységek felfedezéseivel. Nem a tükör színháza, amely ott csillámlik az én (ego) zavaros vizében, hanem a földé, mely egyre gazdagodik a felfedezések során, és távol áll az intellektuális sablonoktól. És mivel állítólóg az utazások alakítják — és nem csupán — az ifjúságot (Voltaire), Philippe Roman nem elégszik meg azzal, hogy Franciaországban színtársulatot vezessen, vagy megpróbálja kifejleszteni a kommunikáció művészetét saját hazájában: fellép külföldön is, Madagaszkáron, Kenyában — ahová jövő télen újra visszatér —, Európában... Ezen az estén Victor Hugo versek mondására vállalkozott, feltárva a teljes lenyűgöző közönség előtt az írónak eddig talán félreismeret arcát: a humoristáét. Victor Hugóról tudtuk, hogy gyengéd nagyapa és szenvedélyes vitaköz, dühödött egyházellenes és megrögzött spiritusista, aki hű a meggyőződéséhez és szabados a szerelmeiben; úgy ismertük, mint a halál költőjét — csaknem valamennyi leszárnazottját elveszítette —, aki azonban felül tudott emelkedni fájdalomán, és még a halál szívében is új életerőre lett: nem zárkózott be önmagába, ami minden bizsonnyal elapasztotta volna benne az íhletet. Mindez jól érezhető Philippe Roman versmondása révén, aki szíznész lévén, nem éri be azzal, hogy elmondja a verseket: Hugo „szemének szemében” helyez el minket, annak a legmélyében, amit Rimbaud a „látomásának” nevezett a Látnokhoz írott levelében. Hugo nyilvánvalóan nem

Jean-Paul Pagliano
Fordította: A. S.